

LA SENYERA FEDERAL

PORTA-VÈU DE LA JOVENTUT REPUBLICANA FEDERAL

Any III

REDACCIO Y ADMINISTRACIO

August, 14, baixos

No responem dels articles firmats.

Tarragona 2 de Abril de 1909

PREUS DE SUSCRIPCIO

Catalunya y Nacions ibèriques,

trimestre.

1'50 plas.

Extranger.

2'00 »

Nom. 78

Notes setmanals

Carn del canyet

Suposém enterats a tots els nostres llegidors, per la premsa diària, del incalificable abús comés per el propietari del canyet Tomás Solé Panca en notori perjudici de la salut de tot un poble.

S'ha dit en lletres de motllo que l'esmentat Panca venia la carn dels animals que se li portaven a cremar per malalts ó dolents.

Y s'ha dit mes encara que en trafic tan repugnant ajudaven quisquns industrials carnicers y tocinaires.

S'ha trovat al Panca y al seu gendre París ab el cos del delícte, se'ls ha empresonat y s'ha procedit a interrogatives y carejos.

Què resultarà de tot aixó? No ho sabem, ni podem atrevirnos a profetisar.

En les coses de justicia s'ha d'anar a pams.

Que la conciencia colectiva de la ciutat ha pronunciat el seu fallo sever, cruent y potser ben llógic, es incontestable. Hi ha fets en la vida que no están ben previstos en les lleis y sobre els quals la vindicta pública hi posa als Estats Units la llei de Lynch.

Nosaltres ab tot y ser meridionals preferim que la justicia compleixi el seu sagrat ministeri, tot y creient que a voltes se fan necessaries les costums qu'es fan lleis.

Els espanyols podem cridar ben orgullosos que tenim jutjes incompetibles y magistrats digníssims que no cedeixen ni a la dádiva ni a les influencies y ab aquesta seguritat que tenim de que sempre y per sobre de tot ha de resplandir la justicia, esperem tranquilament l'hora en que aquesta sona pels delinqüents.

Tal farás tal trobarás, diu un antic proverbí y atenentnos a ell estém convensuts de que en Tomás Solé y el seu gendre París han de sofrir en breu el càstig que's mereixen per haver obrat contra la salut de tot un poble ab premeditació, alevosia, abús de confiança y afany de lucrarse.

Al donar per acabat aquest petit article ens enteren de que ha produit molt mal efecte un solt que publicá un diari local referent a la possibilitat de que sien posats en llibertat provisional els processats per l'assumpte de les carns dolentes.

Del Mestre

Argumentos frívols

Imposible parece que hombres sensatos hagan contra el sistema federal cierta clase de argumentos. Bajo este sistema, dicen, tendríamos una constitución para cada una de las regiones y aun para cada uno de los municipios. Qué complicación! Qué algarabía!

No parece sino que el regimen federativo no exista en pueblo alguno. Lo hay en Suiza, lo hay en Alemania, lo hay en los Estados Unidos, lo hay en la mayor parte de las Repúblicas de América, y en todas tiene cada provincia su Constitución, sus Cortes, sus milicias, su hacienda y todo lo que necesita para su interior desarrollo. Los municipios van siendo en todas cada vez más autónomos.

Les asusta la variedad a esos hombres. Habrán sin duda olvidado que existía aún bajo la antigua Roma; habrán olvidado que revivió en la edad media. Ni habrán probablemente visto quo aun hoy las regiones y los municipios más autónomos son los que mejor se rigen y gobiernan.

De qué, por otra parte, se espantan? Funciona ahora mismo dentro del Estado un sinnúmero de sociedades, unas dedicadas al comercio, otras a la industria, otras a las letras, que viven bajo el regimen que han querido darse en sus estatutos y sus reglamentos. No necesitan ya para establecerse de la venia del Estado; no están ya sujetas como antes a deliberar y resolver a la sombra de delegados del Gobierno. Algunas se extienden ó se han extendido a todo el reino; tales han sido, entre otras, la Liga de los propietarios y la de los contribuyentes; sociedades dirigidas a influir en la marcha económica de la nación y aun en la política. También contra la autonomía de esas sociedades había no hace muchos años preocupaciones y celos. ¿Quién hoy los abriga?

La libertad es germen fecundo de vida lo mismo para los individuos que para los grupos: los que de la libertad desconfían, no merecen el nombre de liberales ni de revolucionarios. Dejemos que sean árbitros de su suerte municipios y regiones; unós y otros sabrán ó aprenderán a regirse y utilizar todos los medios y recursos de que dispongan. Lo que puede dar de sí la autocracia del Estado lo sabemos por la experiencia de siglos, produce, en vez de vigor, la anemia. Restauranse por nuestro sistema las

casi agotadas energias de este pueblo, digno de mejor suerte. No se quiere la unidad, sino la uniformidad más irritante. Se quiere que como hoy se modelen pueblos y regiones por el patron que les dé el Estado y continúen teniendo pendiente la vida de los gobernadores que el Estado nombra. En vano se pretende encubrir bajo especiosas palabras ese tope intento. La autonomía se impone, y no se atreve nadie a combatirla; se dice que se dá aún en lo político pero con sujeción a las leyes generales que la nación dicta. Esas leyes generales son una ley provincial y una ley municipal como las de ahora, que a lo sumo ransanchen algún tanto las facultades de las regiones y los municipios. No; en nuestro sistema no cabe ley municipal ni ley regional alguna; las funciones que en la constitución se dé al Estado, esas han de ser el límite de los poderes regionales, las que en cada constitución regional se atribuya a las regiones, esas han de ser el límite del poder de los municipios. Fuera de esto, no cabe sino la actual servidumbre.

E. PI X MARGALL

Autonomistes enragés

Hem de aclarar una nova donada per LA SENYERA, al parlar de la conferencia que'l distingit orador y amic En Martce Domingo va donar en el nostre casal darrerament.

Se va dir en la ressenya de la conferencia, que a l'acte hi assistiren distintes fraccions autonomistes de la localitat.

Sabem nosaltres que no hi va assistir cap representació de l'entitat so disant autonomista «Fraternidad Republicana», no obstant y ésser convidada oficialment a l'acte, y sabem també perquè del seu menyspreu.

Un amic de la nostra confiança que ho sab perfectament ens ho ha dit, y nosaltres ens permetém explicarho als nostres llegidors perquè acabín de coneixer als que componen l'entitat sucursal de la Casa del Poble.

Els oficis de convit, com es molt natural, la Comissió va redactarlos en catalá. Pero a ca la «Fraternidad», no'ls van entendre aquell ofici perquè no estava escrit en castellá. Y no'ls entenentlo, está clar que la pobla gent, no va saber a qué aténdres, com el municipal de aquella comedia que no sabia si tocar el pito en senyal de foc o de lladres.

En aquella casa dirán alguns—no hi déu haber cataláns! Si senyors que n'hi ha, replicarém nosaltres, pero som cataláns renegats, d'aquells que no se'n donen vergonya de dir que no'ntenen ni volen entendre'l catalá escrit, perquè no

es la llengua oficial, y quan ells han de fer ús del castelló, cauen en mes incorrectcions que un noi que tot just comenci a coneixer les lletres de les beceroles.

Y veusaqüi, doncs, que la conferencia la va fer l'amic Domingo en castellá. Els que l'escoltavem potser tots érem cataláns, pero no renegats, y molts dels oients éren caracterisats catalanistes. No es vritat que sembla que ls oients, y mes que cap dels catalanistes, no havien de sentirles ab gust les paraules correctes y belles de l'orador, per no expressarse en catalá? Doncs veien, tothom ne va quedar admirat de la tasca den Domingo, tothom el va entendre perfectament y ni el mes petit murmurí de protesta va sortir de les boques dels concorrents. Ben al contrari, la seva magnífica peroració va ésser interrompuda diferents vegades per mostres d'aprobació y per aplausos unánims, sincers.

Que us proba aixó? No hi distingiu els graus de educació y de cultura de's uns y dels altres? Els republicans autonomistes de l'Unió republicana tenen tan d'autonomista com nosaltres de bisbe. Els que ab tota la sans facon comensen per negar el dret de usar la llengua propia en els cassos que's cregui convenient, poden hi tan sóis dirse autonomistes, republicans, demócrates o radicals? Recordém ara y quantes voltes sia precis aquelles magnés paraules den Dant: «Vergonya eterna an aquells que menyspreuant el seu idioma alaben el dels altres.»

Els federales y tots els que tenen mitjana educació, fills de Catalunya, no en menyspreuém cap d'idioma, pero, aixó sí, sempre ens recordém que som cataláns y per lo tant com a tals obrem.

Respectém y posem sempre en el foc que's hi pertoca a la nostra mare y a la nostra patria, que as han ensenyat a pensar y a sentir en catalá!

A. BRISA

Congrés de Govern Municipal

QUESIONARI

1.º Grup.—Organisació Municipal y coordinació ab els organismes superiors.

Autonomia municipal; autoritats; empleats; ordenances; subordinació als organismes superiors; projectes de mancomunitats de Municipis; funcions que's poden delegar a les matexes, etc.

2.º Grup.—Cultura, art y acció social: biblioteques; museus; ensenyances municipals; beneficència; policia; institucions municipals protectores del obrer; etc.

3.º Grup.—U. banisació, obres públiques y higiene.

Carrers y places; parchs y jardins;

subsol; expropiacions; adquisició y venda de terrenos; edificis municipals; limpieza pública; sanitat; mercats; escorxadors; almotacenia; etc; etc.

4. rt Grupo.— *Hisenda y serveys municipales.*

Béns del Municipi; Impostos; arbitris; sistemes de recaudació; comptabilitat; municipalisació de serveys; etc.

Reglament

Article primer. El «Congrés de Govern Municipal», se reunirà a Barcelona en el local que la Comissió organitzadora designi y que prèviament s'anunciarà, en el mes de Novembre del present any 1909. Son objecte serà exclusivament científich.

Art. 2. Hi haurà dues categories de congressistes: Honoraris y Efectius. Serán congressistes Honoraris tots aquells que siguin nombrats tals per la Comissió organitzadora y tots els qui pera contribuir als gastos del Congrés paguin una quota no inferior a 50 pessetes.

Els congressistes Efectius poden ser de dues classes: Corporacions (Ajuntaments, Academies, Associacions, etc., etc.) y Individuus. Deurà portar la representació de les primeres la persona que elles deleguin convenientment. Pera ésser congressista efectiu, precisarà sollicitarho oportunament de la Comissió organitzadora y pagar, al fer la sollicitut, la quota mínima de 5 pessetes els individuus y 10 les Corporacions.

Tots els congressistes tindran dret a pendre part en les deliberacions del Congrés, a rebre gratuïtament el llibre que contindrà els treballs del mateix, a assistir a les festes que se organisin, a disfrutar de les rebaixes de trens y demés que pugan obtenir-se, etc.

Art. 3. Els treballs del primer grup del Qüestionari seran discutits pel Congrés en plé. Els dels altres tres grups ho seran per tres seccions en que'l Congrés se dividirà y que funcionarán separadament.

Art. 4. Dins dels IV grups indicats en el Qüestionari, podran enviarse al Congrés tota classe de treballs, que podran ésser escrits en qualsevol de les llengües llatines y que deurán ésser enviats a la Comissió organitzadora (Plassa de la Cucurulla, 4, principal), abans del 15 de Octubre próxim.

Aquestos treballs seran classificats per dita Comissió en temes y comunicacions. Els temes podran discutirse, pero no les comunicacions.

La Comissió organitzadora veurà ab gust que tots els Ajuntaments que hagin lograt resoldre algún problema municipal de difícil solució, que hagin organitzat, d'una manera nova un determinat servey, que tingan, en qualsevol ram, alguna especialitat, n'enviïn Memories explicatives al Congrés, a fi de que serveixin d'estímul y d'exemple als demés Ajuntaments.

Art. 5. Les conclusions de cada un dels temes que deurán discutirse, seran publicades ab la deguda anticipació. Tots els congressistes que de-

sitgin presentar esmenes a les mateixes, deurán enviarles a la Comissió organitzadora ab 24 hores d'antelació, per lo menys, a aquella en que deurán comensar les tasques del Congrés.

En cas d'ésser variés les esmenes que s'hagin de discutir, les Meses farán que's discuteixin en lloch preferent les que creguin més importants, subjectantse, sempre, al temps de que's disposi.

Sols hi haurán en cada discussió dos tornos en pró y dos en contra, poquentse parlar deu minuts en els primers tornos (menys l'autor del treball, que disposarà de quinze) y cinch en els segons.

Els congressistes que prenguin part oralment en les discussions, venen obligats a entregar a la Comissió organitzadora, durant els vuit dies següents al de clausura del Congrés, nota dels parlaments per ells pronunciats. Si no ho fan aixís perden el dret a que dits parlaments figurin en el volúm del Congrés.

Art. 6. La Comissió organitzadora farà els nomenaments de les Meses del Congrés, se publicaran en catalá. Dels primers podran publicarse traduccions en altres llengües, quan la Comissió ho cregui convenient.

Els Congressistes podran usar, en les deliberacions, qualsevol dels idiomes llatins. En el volúm s'hi publicaran els treballs en la llengua en que hagin sigut escrits o pronunciats.

Art. 8. No's concedirà la paraula per qüestions d'ordre, per alusions, ni per res que no tingui carácter científich o ténich.

Art. 9. La presidència del Congrés y la de les Seccions, tindran la facultat d'interpretar aquet Reglament y de suplir les seves deficiències, essent ses decisions indisutibles.

Art. 10. La Comissió organitzadora quedarà convertida, després del Congrés, en Comissió executiva.

La Comissió Organitzadora: Joan Vallés y Pujals; Raimond Escalasans, Joseph M. Tallada; Félix Escalas, F. Sans y Buigas y Joseph M. Basols.

Plàtiques quaresmals

Els càstigs divins

Veus aquí lo que constitueix el tot de la gent encarregada d'administrar la religió catòlica: l'infern y mes encara el purgatori.

L'home que morí havent comés pecat mortal y no se'n hagi confessat, anirà per tota la eternitat a l'infern. Allí sofrirà's mes grans torments y la seva ànima cremarà per sempre més. El que morí havent comés pecat que no sia mortal o siga lleu, aquest anirà al purgatori y sols podrà sortirne d'allí, pera anar a gosar per sempre de la gloria celestial, si els vius li fan dir misses y altres actes fins que'l Senyor vulgui perdonar an aquella ànima en pena. Pero sempre hi han d'haver peros—els actes que s'apliquen pera'l bé de l'ànima que purga, han d'ésser de pago; puig els ministres de Deu, no treballen que no cobrin.

Es just que l'home que treballi se li

remunerí el seu treball per lo que valgui. Pero tenim el cas dels actes religiosos, que no sabem si están o no están ben pagats, perque ningú pot dir si després de les misses dites, l'ànima aquell a va efectivament a gosar de les delícies celestials o si continúa allà purgant els pecats comesos. Qui'ns ho pot assegurar una cosa o un altra? Ningú. Ergo, tot lo que's fassi pera'ls que han deixat aquest trist mon, es per demés. Perque, qui'ns pot assegurar també que'l difunt estigui, al morir, exhent de pecat mortal? Ens podem creure que ha anat al purgatori y aont pot ser fàcilment es a l'infern. Y allavores se podria aplicar aquell conegut refrá: Quan fou mort el combregaren!

Y diem nosaltres: Per que no han de ésser tots iguals els homes, davant els ulls de Deu? el crea a l'home, a son antoix; éll, que tot ho pot y que tot ho sab, per que no evita que l'home pequi en aquest mon, per no tenir d'anar, al morir, a cumplir penes que si ha comés, han sigut previstes de qui estava a la seva ma, el poderho evitar? A un amic o a un fill nostre que estimém, si'l veiem que va per mal camí, no es vritat que procurarem per tots els nostres medis possibles, donarli els consells que convinguin, a fi y efecte de que s'esmeni y pugui ésser un bon y perfecte ciutadà?

Ningú ens ha sapigut descifrar l'engima dels càstigs divins, ni els que haurien d'ésser els homes interessats en aquestes coses. Misteris! diuen ells, y aixís paguen. Llú! diem nosaltres, molta llú, que estem en el sigle XX y en moltes coses sembla que encara ens trobem en la época pre-històrica!

Una afirmació necessita la corresponent comprobació; de lo contrari dona dret a donarhi o no crèdit a lo que no pot demostrarse.

NAS DE PRUNA.

Plecs y esquinçades

En nostra ciutat passen uns cassos com a cabassos.

Una societat que's diu *autonomista* rebulja o millor dit no atent un convit de propaganda de les seves idees perque el convit está en catalá, pero aquella societat ni en catalá ni en castellá fa cap acte pera donar fe de vida.

— *Vaya una quenta!*
Aixó sí que ho haurán entés.

— Deu, Alá y Buda me conservin la memoria!
Sí que'n fan d'actes en aquella societat. No val a dir mentides!

Fan actes de desconsideració a persones doblement respectables pels seus anys y per la seva historia enviantlos hi telegrams d'una ironia segnanta.

Y ab aixó donen totes les mostres de la seva virilitat?

— Que bé els senta alló de *lerrouistes*.

— Ni a l'olla!

Com a dató curiós, vegis com calcula la premsa de Madrid el número de manifestants del diumenge:

«La Epoca», 10.000; «El Mundo», 20.000; «El País», 150.000; el «Diario Universal», 30.000; l'«Heraldo», 80.000; l'«A. B. C.», 10.000; «El Correo Español», 8.000; «España Nueva», 15.000.

D'aixó sí que se'n diu tenir un bon ull. De 8.000 fins a 150.000, es molt poca la diferencia.

A ser viu l'Espronceda, rectificaria aquell endecassilab, d'aquesta dita, de la següent manera:

«Que haya 142.000 más, qué importa al mundo?»

Las damas estropajosas fa dies que treballen pera donar un disgust a un pacífic ciutadà que té l'orgull d'acomodar els seus actes ab el seu molo de pensar.

«Qué será? ¿Qué no será?
Lo que fuere sonará.»

La mariposa número 13 (fulla popular de propaganda catòlica), que's publica en aquesta ciutat, publica la següent

«**Estadística elocuente.**— Segun los datos publicados por el periódico ministerial *Le Matin*, ha habido en Francia en el último decenio de 1895 a 1905, 695 suicidios de jóvenes menores de 16 años. En el penúltimo decenio hubo 341 suicidios de esta edad. Resulta claramente que la enseñanza sin Dios ha duplicado ya este infame linaje de modernos suicidios.»

Ab aixó volen donar a compondre els catòlics que les escoles laiques son escoles de suicides.

No, senyors, aixís no convencerán a ningú. Saben com ho lograrian? Si ens demostrassin que cap suicida ha estat educat en escoles on s'ensenya la religió catòlica. D'altra manera, podem estar tants a tants, puig d'erba dolenta n'hi ha, per desgracia, en tots els camps!

L'anti-solidari. Sol y Ortega acaba de organitzar y celebrar un acte de verdadera solidaritat.

Pero aquesta solidaritat es antisolidaria de la catalana, qu'es la nostra la verdadera, per formarla tot el poble catalá en pés.

Y ara que vagi dient mal de Solidaritat!

Hem sentit a dir que pera el diumenge vinent se tracta d'organitzar a Tarragona una manifestació en pró de la moralitat, per l'estil de les celebrades el passat diumenge en distintes capitals de provincia.

Sols a títol d'informació aculim la noticia que ns amplien dient que hi acudirán els elements de «Fraternitat Republicana», els de «La Tertulia Liberal Democrática y distintes personalitats d'aquestes fraccions entre els qui hem sentit anomenar a D. Joan, Malé, Brill, Martí, nez, Panasachs, Faro y altres.

Ya veurém si la nova será confirmada!

Centre Federal

Secció de propaganda

Diumenge vinent, a les sis de la tarde, tindrà lloc en nostre hostalje social la segona de les conferencies projectades.

Anirà a càrrec de nostre bon amic En R. Homedes Mundo, Vispresident del Centre Federal qui disertará sobre el tema **L'obra de Rizal**.

L'acte serà públic.
Per acord de la Secció.— *Carles Masdeu.*

Solts y noves

La setmana passada morí el senyor En Manel Salgera, persona que tenia moltes simpaties en aquesta ciutat, y que durant molts anys havia sigut catedràtic de l'Institut provincial y ténic.

A la seva distingida família enviém el nostre pésam.

Nostre estimat amic, el conegut periodista En A. Rovira y Virgili, acaba de ser nomenat director del popular diari barceloní *El Poble Catalá*, per quin motiu enviém nostra més sincera felicitació al senyor Rovira, per distinció tan honrosa y merecida.

Dintre pocs dies s'inaugurarà una nova societat recreativa, que durà per nom «Joventut alegre» actualment en organització.

Son bastant ja els inscrits en la nova entitat.

Estarà domiciliada en la part baixa de la població.

Fem avinent a nostre col·laborador A. J. P. que se ns ha extraviat el seu treball y que procuri llimarlo un xic si acas té intencions de tornar-lo a escriure.

Con mes amics mes clars.

S'està treballant per la Secció de Propaganda del Centre Federal, la vinguda a nostra ciutat, pera donar una conferència, d'un ilustre filòsof y escriptor meritíssim.

Desitjem un bon éxit a les seves gestions.

Ahir, a la tarda, fou conduït al fosa el cadaver d'En Anton Casellas, pare de nostres bons amics Josep, Salvador y Anton.

Rebi sa desconsolada família l'expressió del nostre sentit pésam.

Tollém de *El Poble Catalá*:

«El rei en Jaume»

Atenen a gestions del diputat senyor Caballé y conforme a l'instancia de l'Ateneu de Tarragona, el ministre d'Instrucció pública se ha posat d'acord ab el de Gracia y Justicia respecte a l'emplasament del monument al rei don Janme. Ha acordat dirigir-se al cabildo cate-

dral de Tarragona y a l'arquitecte senyor Domenech, pera que solucionin les deficiències sorgides sobrel'emplasament del monument al rei don Jaume en la susdita catedral.

S'adoptara la següent forma:

Emplasar un nou monument ab les despulles dels reis y prínceps d'Aragó que estan oblidats en un modest sepulcre en la Catedral de Tarragona, en l'intercolumni de la capella de la Concepció.

Aquest nou monument pendria formar pendant ab el del rei Janme I, que podria col·locarse en d'intercolumni de la capella de S. Miquel.

Se creu que aquesta seria la millor solució al conflicte que tant perjudica a Tarragona.

Ab el projecte expressat el monument tindrien visualitat y no dificultarien el pas dels fidels una vegada suprimit el chor de la catedral, com tindra que ferse en breu.

El Govern té noticies d'el estat en que se troba l'edifici de la Crònica del Rei don Jaume Bofarull.

També té noticia dels demés projectes que té l'Ateneu de Tarragona, pera commemorar el centenari del rei don Janme.

Pero donar major esplendor als actes que's celebrin, existeix a Tarragona'l projecte de convidar a la família reial.

No sabiem res de tot això: ha sigut precís que la premsa de fora vingues a omplir el buit de la Comisio organitzadora de dit homenatge.

De teatres

Centre Federal

El darrer dijous, després de la represa del drama en tres actes «Fam d'or», va estrenarse en aquest Centre un joguet còmic nomenat «Vetllant el mort», del que n'es autor nostre amic y correligionari En Josep Solé y Tremat.

No's tracta d'una obreta ab pretensions de cap classe, si exceptuem la de fer passar un ratet distret a la concurrència. D'això sí que l'autor ne va sortir triomfant, puig que'l públic no va parar de riure desde que'l teló va aixecarse fins que va abaixarse. Pero l'obreta es molt poqueta cosa; l'argument, si n'arriba a tenir, no es pas nou en el teatre y aquells versos que recita'l mort, escrits en castellá, ab franquesa, no van, ni per la rima ni pel metro ab que estan cons-

truits, haventhi barrejades algunes catalanades.

El Sr. Solé va estar mes afortunat en la demés part de l'obreta, en la que hi ha xistes molt ben trobats y que fan esclafir al públic en una franca rialla.

Al final de la representació, l'autor fou cridat insistentment al palc escènic per dues vegades, aplaudintsel llargament.

Que no s'ofengui l'amic Solé, pero en un'altra obra procuri esmenar defectes propis d'autors novells, que'l públic que sols va al teatre pera riure no'ls sab distingir.

A. R. LL.

La interpretació donada al drama «Fam d'or» y al joguet «Vetllant al mort», foren molt acceptables, distingintse tots quants aficionats varen pendre part en les representacions.

El diumenge varen posarse en escena el magnific quadro dramàtic «L'idiota del gorc negre» y el joguet «Sastres divertits», obtinguent molts y merecuts aplaudiments els joves aficionats.

Dintre pocs dies s'estrenarà en aquest Centre un altre joguet còmic original del nostre estimat amic l'estudiós jove En R. Melich.

Pera'l vinent diumenge s'anuncien el quadro dramàtic «El forjador d'acer» y la comedia «Peixo-palo».

Libres y revistes

DEL MON.—Volums 88 y 89 de la B. P. de «L'Avenc», tan ben presentats com tots els de la esmentada casa editorial.

Del mon son una colecció d'articles en prosa originals de la coneguda escriptora Na Dolors Moncerdá de Maciá.

No dirém que constitueixin una nota discordant dintre l'hermosa colecció de volums que ha publicat «L'Avenc» pero sense temor a pecar d'injustos podem afirmar que son dels mes fluixos que figuren en dita Biblioteca.

Na Dolors Moncerdá de Maciá, a qui nosaltres no regatejarém els mérits per tractarse d'una dama, a qui tampoc compararem ab altres dames que's dediquen al conreu de la literatura perque sempre les comparacions son molestoses, no ha posat cap pedra en l'edifici de la seva reputació literaria ab la publicació de *Del mon*.

No vol dir això que el seu treball sia detestable pero ne surt de la vulgaritat y llevat de dos o tres articles molt ben trobats cosa per exemp'le «La Mirada», «Vulgaritats» y «Sense timó» els altres no logren despertar aquella especie de sugestió que enmena als llegidors a trobar frisosament la fi del llibre.

EL PERIODISMO EN TARRAGONA —

Es un volum en quart major d'unes cent planes editat per la coneguda impremta de F. Arís y fills.

El seu autor En Lluís del Arco, Qüefe de la Biblioteca provincial de nosrra ciutat, dona en ella una nota detallada de totes les publicacions periódicas aparegudes en aquesta capital desde 90 anys enderrera fins a darrers del 1907.

Aquesta recopilació de datos es una verdadera obra de paciencia—no serém nosaltres qui ho neguem—pero enteném que té el Sr. del Arco dintre de la seva esfera d'acció terreny mes abonat pera conquerir llorers en el camp literari.

De tors modos es digné de menció la fermesa de voluntat demostrada per ell en portar a terme aquesta tasca.

NACIONALISACIÓ DE L'ART Y EL SENTIMENT A TARRAGONA.—

Nostre estimat company en la premsa En Bernabé Martí Bofarull, qui en poc temps ha lograt que'l seu nom sig pronunciat ab elogi, en el camp de les lletres, ha donat a la estampa la seva darrera conferencia quin títol'encapsaia aquestes notes.

En Bernabé Martí es un jove astudiós en el qui se li veuen els progressos que fá y lo que encare pot donar de sí si persevera en el seu propósit.

La conferencia de que fem esment n'ha donada bona prova, puig sens que volguém dir que els seus treballs anteriors no sien dignes de menció, es indubtable que aquest últim es superior als altres.

B. F.

SE VENDE

Una viña con casita y cisterna á dos kilómetros de esta ciudad. Informarán en esta imprenta.

Imp. de E. Pamies, Unió, 54.

ALMAS GRANDES

Dos años hace que nos conocimos ¿te acuerdas? Nos hemos amado mucho, quizá demasiado. Este nido de amor, fiel testimonio de tantos placeres se averguenza ahora de nosotros y... ¿sabes porqué? porque vé lo falso de nuestras caricias, el engaño cruel, la inicua comedia que representamos fingiendo un amor que ya ha muerto. Si Leonora, nos separa un cadáver. El hastío ha penetrado entre los dos, y antes que se trueque en odio y tengamos que separarnos por la fuerza, hagámoslo ahora, buenamente, que aún estamos á tiempo, más adelantante sería tarde quizás.

Nuestro amor verdadero, puro, desinteresado y leal se trocaría alargando el idilio en potro de tormento. El lecho vacío y frío, el tálamo testigo de nuestros deleites niégase á recibir nuestros cuerpos...

Leonora sin moverse del diván le con-

testó:

—Tienes razón Guillermo. No se que casual coincidencia ha puesto en mi cerebro tu misma idea. ¿Será que en todo somos iguales? No te recrimino el que me abandones, es más, te prefiero así, sin la careta del fingimiento leyendo claramente hasta los pliegues más recónditos de tu alma toda la bondad que encierra.

Yo, al igual que tú, exclamó.—¡Sepáramonos! Mi cuerpo al entregarse á tu albedrío se prostituye—no extrañes la palabra prostitución en mis labios—porque no es el amor quien me induce á hacerlo como en tiempos venturosos que pasaron para no volver. A tí no puedo engañarte como á otros á quienes vendí caricias y besos.

Ahogados por la emoción callaron los dos amantes, almas grandes que latiendo al unísono se comprendían.

En la calle caía el agua, rebatiendo con sonoridad en los cristales del gabinete donde se libraba aquella batalla íntima, el epílogo de un poema de amor grande y sublime.

Guillermo rompió el silencio.

—Todo ha concluido entre nosotros Leonora. Dentro pocos instantes nos haremos separado. Al so'p recuerdo de nuestro amor seré feliz. Si algún día hastiado de él llevo á maldecirle, recordaré con fruición los dos años de dicha pasados contigo, y este recuerdo será dulce rocío derramado en mi alma triste. Tú, sólo tú, seductora mujer, comprendes que obro bien. Adios; parto dejando aquí un girón de mi alma.

Se inclinó hacia el diván; depositó un casto beso en la blanca frente de Leonora, y cerrando con cautela la puerta, marchóse. En sus ojos brilló la primera lágrima de su vida. Al perderse el eco de sus pasos por el largo corredor murmuró Leonora.

—Ha hecho bien, á que más fingir—y acomodándose en el diván cerró los ojos para soñar.

Media hora después de la escena que acabamos de narrar, Palmira, la doncella de Leonor anunciaba á ésta la visita del Marqués de Alfara.

Como una sacudida eléctrica resonó en sus oídos el nombre de Alfara, se levantó de un salto y dijo:

—Que pase enseguida—y mirándose ante una luna de Venecia ensayó una sonrisa y arregló un rizo de su frente en el que brillaba la primera hebra de plata.

R. HOMEDES MUNDO.

Tarragona Abril de 1907.

